

# **Frýdlantský čtvrtletník „o ODPADECH“**



Zdroj: Gabriela Součková, 26.11.2014

Víte, kdy vznikly nejběžnější spotřebiče jako lednice, myčka nádobí či sekačky na trávu? V tomto čísle si můžete přečíst zajímavé informace právě o těchto spotřebičích. Dále se zde dočtete informace o tom, co nás čeká nového v pytlovém sběru pro rok 2015, atd..

**Období 10 - 12 / 2014**



## **Víte, kdy vznikly nejběžnější spotřebiče?**

Průměrná česká domácnost používá stále víc elektrických spotřebičů. Když si doma uděláte jejich důkladnou inventuru, možná budete výsledným číslem sami překvapeni.

Třeba si už ani nevzpomenete, kdy jste to všechno nakoupili. A víte, odkdy se ten který spotřebič v domácnostech vůbec používá?

### **Co domácnost, to lednice**

K nejběžnějším spotřebičům patří chladničky a mrazničky. Dnes má podle statistik alespoň jednu lednici 100% českých domácností. Vynález umělého zmrazování předvedl poprvé skotský lékař a chemik William Cullen už v roce 1756 na univerzitě v Edinburghu.

Aby ale jeho „umělé zmrazování“ fungovalo, musel otáčet klikou stroje. Není tedy divu, že se lednice na tomto principu neujala.

První lednici v dnešním slova smyslu vyrobila v roce 1911 americká firma General Electric podle patentů francouzského vynálezce Marcela Audiffrena. Prodala jich ovšem jen něco kolem stovky. Lednice totiž stála kolem tisíce dolarů, což byl asi dvojnásobek ceny tehdejšího automobilu. Navíc zabírala trochu moc místa: hlučný motor a kompresor se umisťovaly do sklepa, zatímco chladicí box měl své místo v kuchyni. Teprve model Frigidaire z roku 1923 se do kuchyně vešel celý.

Až model Monitor – Top se stal hitem, od roku 1927 se ho prodalo přes milion kusů. Koncem třicátých let mělo už ledničku 60% amerických domácností, zatímco v Evropě se ledničky dočkaly podobného rozšíření až v sedmdesátých letech.

### **Hit roku 1893: myčka nádobí**

Myčky nádobí se u nás zatím takového rozšíření nedočkaly. Používá je zhruba 15% domácností. Hitem se staly díky světové výstavě v Chicagu roku 1893, patent na myčku získala v roce 1886 Američanka Josephine Cochranová, bohatá dáma z Illinois.

Paní Cochranová začala detailem – držáky na talíře. Teprve poté, co vymyslela, jak talíře a hrníčky uchytit do drátěných držáků tak, aby pevně držely i v silném proudu, umístila držáky na kruh. Ten byl napojen na motor, který kruhem otáčel. Voda pak na nádobí padala shora.

Zpočátku se myčky objevovaly hlavně v restauracích a na lodích, později v hotelích, začala si je pořizovat i armáda. Až o pár desítek let zamířily do domácností.

### **Sekačky na trávu mají dnešní podobu už 60 let**

Šedesáté narozeniny oslavila sekačka na trávu v podobě, v jaké ji nejčastěji potkáte na českých zahradách. Tato rotační sekačka s jedním nožem otáčejícím se kolem svislé osy se poprvé objevila v roce 1953.

Vynález stroje, který jako první začal opravdu vážně konkurovat kose, je ale mnohem staršího data. Patent na něj získal 31. srpna 1830 Edwin Beard Budding, strojník se Stroudu v anglickém hrabství Gloucestershire. V podstatě jen zvětšil zařízení, kterým se v textilních továrnách sestřihoval drsný povrch látek po tkaní.



V 90. letech 19. století pak vznikaly první motorové sekačky poháněné nejprve parními stroji a později benzinovými motory. První elektrická sekačka je z roku 1926.

Výrobci elektrospotřebičů se dnes soustřeďují i na úspory – především energie a vody. Jedním z důležitých směrů dalšího vývoje je neustálý důraz na použití takových materiálů při výrobě, které po skončení životnosti umožní jejich recyklaci v co největší míře.

*„Recyklací elektrospotřebičů se ušetří až osmdesát procent elektrické energie, jelikož získání materiálů recyklací je daleko levnější než jejich těžba přímo z nerostných surovin – zejména v případě železa. Navíc zásoby primárních surovin na naší planetě nejsou neomezené,“* zdůrazňuje význam zpětného odebírání elektrospotřebičů generální ředitel kolektivního systému ELEKTROWIN Roman Tvzník.

Zdroj: ELEKTROWIN a.s., Michelská 300/60, 140 00 Praha 4



## Pytlový sběr přináší novinky pro rok 2015

Pytlový sběr tříděného odpadu přináší pro rok 2015 novinky v podobě zvýšení cen za odevzdaný kilogram papíru, PET lahví i plastů.

Dle aktuální obecně závazné vyhlášky č. 4/2014 o místním poplatku za provoz systému shromažďování, sběru, přepravy, třídění, využívání a odstraňování komunálních odpadů se jedná v roce 2015 o zvýšení na **3,- Kč za každý jeden kg papíru, na 2,- Kč za každý jeden kg PET lahví a na 2,- Kč za každý jeden kg plastů.**

Tyto ceny jsou pro třídiče jistě zajímavé a již v příštím čísle přineseme informace o průběhu svozu za první tři měsíce roku 2015 v porovnání s údaji za rok 2014.

**Svozy pytlového sběru v roce 2015 budou probíhat v následujících termínech:**

**28.1.; 25.2.; 25.3.; 29.4.; 27.5.; 24.6.; 29.7.; 26.8.; 30.9.; 21.10.; 25.11.; 16.12.**

**Pozor si dejte v říjnu a v prosinci 2015, neboť v tyto měsíce není svoz poslední středu v měsíci, nýbrž dochází k posunu termínu svozu kvůli svátkům.**

**Všem třídičům tímto děkujeme** za projevenou aktivitu při snaze ovlivnit výši svého místního poplatku a také za stále lepší se kvalitu vytríděného odpadu. Pokud se nám podaří minimálně udržet, ne-li zvýšit počet tun vytríděného odpadu, bude možné takto nastavené ceny za vytríděný odpad zachovat i pro další období.



## **MOTIVAČNÍ SOUTĚŽ PRO OBČANY**

V období říjen až prosinec 2014 proběhlo další kolo motivační soutěže pro občany zapojené do pytlového sběru tříděného odpadu.

Výherce bude vyrozuměn písemně a výhru si bude moci převzít v budově radnice, v I. patře č. dv. 13-16.

Nejaktivnější sběrači za období říjen až prosinec 2014 jsou:

- 1. místo: Petr Kuchař**
- 2. místo: Vlastimila Körteřtová**
- 3. místo: Lada Dědková**

Pro výherce za období 10 - 12/2014 jsou připraveny tyto ceny:

1. místo: dárkový poukaz pro 1 osobu Antonie spa concept (2x vstup bazén 2 hodiny, 1x aroma masáž částečná 20 min.),
2. místo: dárkový poukaz pro 1 osobu Antonie spa concept (1 x klasická masáž částečná 20 min., 1 x rašelinový zábal 20 min.),
3. místo: 2 vstupenky do kina Frýdlant na 2D promítání libovolného filmu,



Zdroj: Gabriela Součková, 26.11.2014

Tisk tohoto čtvrtletníku je sponzorován firmou .A.S.A., spol. s r.o., Frýdlant.

# **•A•S•A•**

Tento čtvrtletník vznikl ve spolupráci s panem starostou, paní tajemnicí a dalšími pracovníky městského úřadu.

Své náměty a připomínky zasílejte prostřednictvím e-mailu na adresu [gabriela.souckova@mu-frydlant.cz](mailto:gabriela.souckova@mu-frydlant.cz)

© by MĚSTO FRÝDLANT

